

Dorota Adamek-Hyska

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach
Wydział Finansów i Ubezpieczeń
Katedra Rachunkowości
adamek@ue.katowice.pl

**BILANS I SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA
BUDŻETU W KSZTAŁTOWANIU OBRAZU
SYTUACJI FINANSOWEJ JEDNOSTKI
SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**

Streszczenie: Celem opracowania jest ocena sprawozdania i bilansu z wykonania budżetu i ich rola w kształtowaniu obrazu sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego. W związku z tak postawionym celem, rozważaniu poddane zostały następujące zagadnienia:

- wskazanie istoty i zakresu bilansu z wykonania budżetu oraz sprawozdania z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
- wskazania możliwości oceny sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego na podstawie bilansu i sprawozdania z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

W opracowaniu wykorzystano następujące metody badawcze: studia literaturowe z zakresu rachunkowości, rachunkowości budżetowej oraz finansów publicznych, analizę aktów prawnych, analizę porównawczo-opisową oraz syntezę.

Słowa kluczowe: jednostka samorządu terytorialnego, budżet, sprawozdanie finansowe.

Wprowadzenie

Jednostka samorządu terytorialnego zobligowana jest do stosowania zasady jawności i przejrzystości finansów publicznych, które są prawnie określone w Dziale I, Rozdziale 4 Ustawy o finansach publicznych. Dla jednostki samorządu terytorialnego zasada jawności oznacza podawanie do publicznej wiadomości zbiorczych danych dotyczących jej finansów i działalności w formie m.in.

corocznych sprawozdań. Natomiast zasada przejrzystości obliuguje ten podmiot m.in. do stosowania podziałek klasyfikacji budżetowej na etapie planowania, ewidencji księgowej i sprawozdawczości. Jawność i przejrzystość informacyjna zapewnia pełniejszą kontrolę nad środkami publicznymi, co usprawnia zarządzanie płynnością, korzystnie wpływa na dyscyplinę budżetową, a w rezultacie na sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego.

Celem opracowania jest ocena znaczenia dwóch sprawozdań, tj. bilansu z wykonania budżetu, który jest obowiązkowym elementem sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu. Zatem opisana zostanie istota i forma tych sprawozdań, a także zakres informacyjny.

Niezbędnym źródłem informacji były studia literaturowe z zakresu rachunkowości budżetowej oraz finansów publicznych. Wykorzystano krajowe monografie w zwartej postaci oraz artykuły zawarte w materiałach konferencyjnych i zamieszczone w prasie specjalistycznej.

W celu przedstawienia zagadnień opracowania oraz osiągnięcia zamierzonego celu wykorzystano również następujące metody badawcze:

- analizę porównawczo-opisową zebranego materiału,
- analizę aktów prawnych,
- syntezę.

1. Sytuacja finansowa jednostki samorządu terytorialnego

Jednostka samorządu terytorialnego jest specyficznym podmiotem rachunkowości, wyodrębnionym w zakresie prawnym, organizacyjnym, majątkowym, finansowym i personalnym, łączącym w sobie przede wszystkim cechy podmiotu publicznego realizującego wyodrębnione zadania publiczne służące zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnej. Realizacja zadań publicznych wymaga od jednostki samorządu terytorialnego prowadzenia gospodarki finansowej w celu zgromadzenia środków na finansowanie realizowanych przez nią zadań publicznych. Gospodarka finansowa jednostki samorządu terytorialnego w każdym roku kalendarzowym związana jest z procedurą uchwalania i wykonania budżetu.

Jednostka samorządu terytorialnego jako podmiot rachunkowości zobligowana jest do przyjęcia polityki rachunkowości, w celu rzetelnej i jasnej prezentacji sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego [Ustawa o rachunkowości, art. 4, ust. 1]. Sytuację majątkową prezentuje się najczęściej poprzez klasyfikację rodzajową składników majątkowych i zobowiązań. Natomiast sytuację finansową obrazuje wielkość aktywów netto podmiotu rachun-

kowości, mierzona najczęściej wielkością kapitału (funduszu) własnego, płynnością jednostki wynikającą bezpośrednio ze struktury aktywów i zobowiązań finansowych. Zatem głównym źródłem informacji o sytuacji finansowej podmiotu rachunkowości jest sprawozdanie finansowe, które dostarcza odpowiednio zagregowanych informacji i danych. W przypadku jednostki samorządu terytorialnego w zakresie sprawozdania finansowego, obok łącznego rachunku zysków i strat oraz zestawienia zmian w funduszu jednostki, wymienia się trzy bilanse: bilans z wykonania budżetu, łączny bilans samorządowych jednostek i zakładów budżetowych oraz skonsolidowany bilans. Oprócz sprawozdania finansowego jednostka samorządu terytorialnego sporządza także liczne sprawozdania budżetowe oraz sprawozdanie z wykonania budżetu. Należy podkreślić, że wszystkie sprawozdania, raporty i zestawienia, które sporządza jednostka samorządu terytorialnego dotyczą odpowiednio zagregowanych danych i informacji o wykonaniu jej budżetu, istotnych czynnikach na to wpływających i kształtujących zarazem gospodarkę i sytuację finansową tego podmiotu.

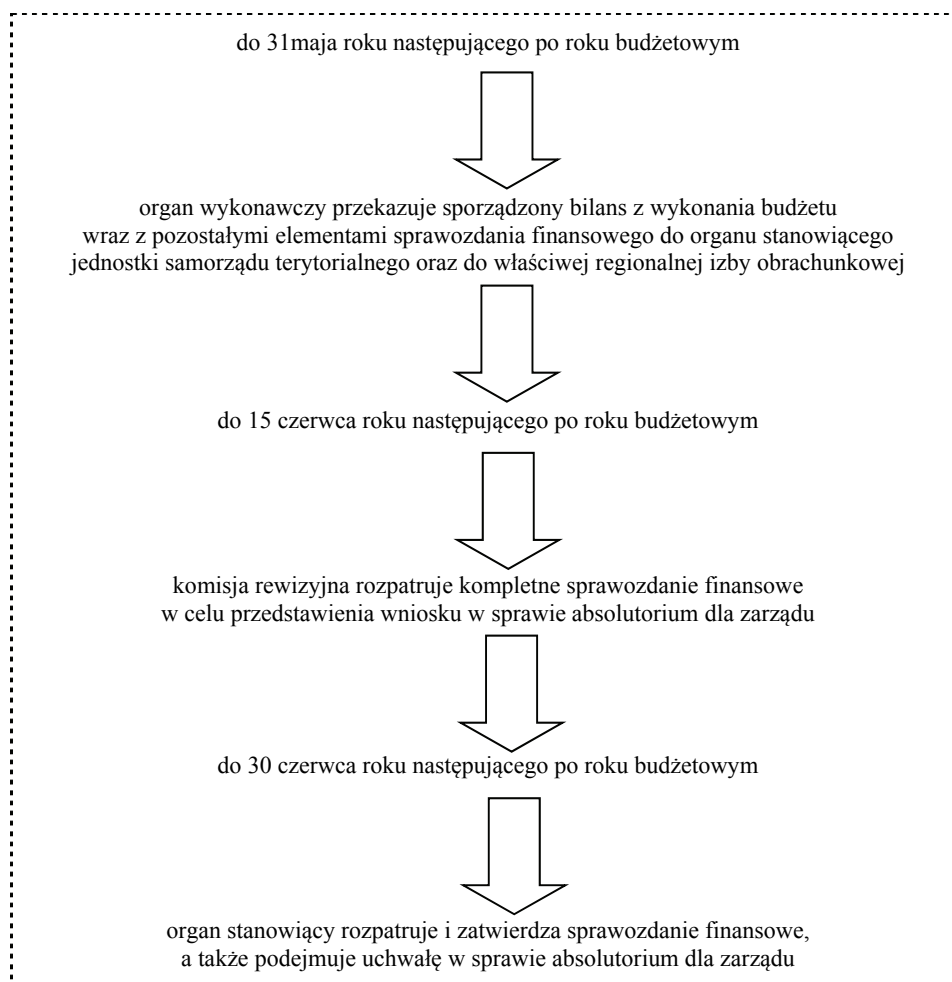
W opracowaniu ocenie poddane zostaną tylko dwa sprawozdania, tj. bilans z wykonania budżetu oraz sprawozdanie z wykonania budżetu, które w różnej formie i zakresie prezentują ogólne oraz szczegółowe dane i informacje z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Wykonanie budżetu oznacza działania podejmowane w zgodzie z zapisami uchwalonego budżetu jednostki samorządu terytorialnego, czyli prowadzące do realizacji zaplanowanych dochodów i niepowodujące przekroczenia określonych limitów wydatków oraz uwzględniające ustalony plan przychodów i rozchodów budżetu [Ustawa o finansach publicznych. Komentarz praktyczny, 2007, s. 617]. Istnieje jednoczesny wymóg korelacji tych działań z poszczególnymi rodzajami uprawnień i obowiązków jednostek organizacyjnych jednostki samorządu terytorialnego oraz tych bezpośrednio jej podporządkowanych.

2. Bilans z wykonania budżetu oraz sprawozdanie z wykonania budżetu jako źródło informacji o sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego

Bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego stanowi element sprawozdania finansowego sporządzanego przez ten organ, który odpowiada za wykonanie budżetu. Bilans ten sporządza organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, czyli wójt (burmistrz, prezydent) lub zarząd powiatu i samorządu województwa. Dodatkowo, organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego zobowiązany jest do przekazania bilansu z wykonania budżetu

do właściwej regionalnej izby obrachunkowej do 30 kwietnia następnego roku. Bilans z wykonania budżetu powinien być zatwierdzony przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie później niż w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku budżetowym.

Harmonogram sporządzenia, zatwierdzenia oraz odbiorców bilansu z wykonania budżetu prezentuje rys. 1.

Rys. 1. Harmonogram sporządzenia i odbiorcy bilansu z wykonania budżetu

Źródło: Ustawa o finansach publicznych [2009, art. 270-271].

Bilans z wykonania budżetu prezentuje środki pieniężne, należności finansowe, zobowiązania finansowe oraz aktywa netto, którymi dysponuje jednostka

samorządu terytorialnego na dzień bilansowy. Układ informacji bilansu obejmuje zatem w aktywach:

- I. Środki pieniężne,
- II. Należności i rozliczenia,
- III. Inne aktywa.

Natomiast źródłem finansowania aktywów są następujące grupy pasywów:

- I. Zobowiązania,
- II. Aktywa netto budżetu,
- III. Inne pasywa.

W tabeli 1 zaprezentowano krótką charakterystykę poszczególnych elementów bilansu z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Tabela 1. Charakterystyka elementów bilansu z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego

Wiersz bilansu z wykonania budżetu	Krótki opis
1	2
Środki pieniężne	<p>Pozycja ta obejmuje środki pieniężne budżetu jednostki samorządu terytorialnego, środki pieniężne funduszy Unii Europejskiej i innej bezzwrotnej pomocy zagranicznej oraz środki pieniężne w drodze. Jednostka samorządu terytorialnego środki pieniężne gromadzi w szczególności z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dochodów majątkowych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - dotacji i środków otrzymanych na inwestycje; - dochodów ze sprzedaży majątku; - dochodów z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności; ▪ dochodów bieżących, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - dochodów własnych, których źródła szczegółowo określa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego; - subwencji ogólnej; - dotacji celowych z budżetu państwa (oprócz dotacji celowych na inwestycje); - udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych; - środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi; - środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej; - innych środków określonych w odrębnych przepisach. <p>Jednostka samorządu terytorialnego wykazuje także środki pieniężne w drodze, czyli:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ środki otrzymywane z innych budżetów, gdy środki te zostały przekazane w poprzednim roku i są objęte wyciągiem bankowym z datą następnego roku; ▪ kwoty wpłacane przez inkasentów za pośrednictwem poczty lub bezpośrednio do banku z tytułu dochodów budżetowych, w sytuacji gdy potwierdzenie wpłaty przez bank następuje w roku następnym; ▪ przelewy dochodów budżetowych zrealizowane przez bank płatnika w roku poprzednim i objętych wyciągami bankowymi z rachunku budżetu w roku następnym.

cd. tabeli 1

1	2
Należności i rozliczenia	<p>Należności i rozliczenia stanowią należności finansowe (z podziałem na krótko- i długoterminowe), należności od budżetów oraz inne należności i rozliczenia.</p> <p>Do należności finansowych zalicza się w szczególności należności z tytułu posiadanych instrumentów finansowych, np. z tytułu udzielonych pożyczek łącznie z odsetkami.</p> <p>Należności od budżetów obejmują następujące grupy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozliczenia dochodów budżetowych realizowanych przez urząd skarbowy na rzecz budżetu jednostki samorządu terytorialnego; ▪ należności z tytułu udziałów w dochodach innych budżetów; ▪ należności z tytułu dotacji i subwencji; ▪ należności z tytułu dochodów pobranych na rzecz budżetu państwa. <p>Pozostałe należności i rozliczenia stanowią:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozliczenia z tytułu pomyłkowego obciążenia rachunków bankowych; ▪ stan dochodów budżetowych pobranych przez samorządowe jednostki budżetowe i wykazanych w ich okresowych sprawozdaniach, lecz nieprzekazanych na rachunek budżetu do końca roku; ▪ stan przelanych środków na wydatki podległych samorządowych jednostek budżetowych i niewykorzystanych przez nie do końca roku; ▪ należności od dłużników z tytułu zapłaconego w ich imieniu kredytu lub pożyczki poręczonych przez jednostkę samorządu terytorialnego.
Inne aktywa	<p>Inne aktywa stanowią czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów. Powstają one najczęściej z tytułu sprzedanych z dyskontem obligacji komunalnych lub doliczonych niewymagalnych odsetek do stanu zobowiązań finansowych.</p>
Zobowiązania	<p>Wykazane w tej grupie bilansowej zobowiązania obejmują zaciągnięte zobowiązania finansowe i zobowiązania wobec budżetów.</p> <p>Do zobowiązań finansowych zalicza się przede wszystkim zaciągnięte kredyty bankowe, pożyczki oraz wartość sprzedanych obligacji własnych. Zobowiązania wobec budżetów stanowią w szczególności zobowiązania z tytułu niewykorzystanych dotacji na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz niewykorzystanych i niezwróconych dotacji otrzymanych od innych jednostek samorządu terytorialnego w ramach realizowanych zadań wspólnych na podstawie porozumień.</p> <p>Do pozostałych zobowiązań zalicza się m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozliczenia z tytułu pomyłkowego uznania rachunków bankowych; • zobowiązania wobec banków z tytułu zapłaty w imieniu dłużników kredytu lub pożyczki, za którego jednostka samorządu terytorialnego poręczyła lub udzieliła gwarancji.
Aktywa netto budżetu	<p>Aktywa netto budżetu można określić poprzez sumę następujących składników:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nadwyżki lub niedoboru wykonania budżetu; ▪ wyniku na operacjach niekasowych; ▪ rezerwy na niewygasające wydatki; ▪ środków z prywatyzacji; ▪ skumulowanej nadwyżki lub niedoboru na zasobach budżetu. <p>Wynik z wykonania budżetu za dany rok ustala się, odejmując od kwoty wykonanych dochodów budżetu sumę wydatków dokonanych budżetu i objętych wykazem wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego.</p> <p>Wynik na operacjach niekasowych za dany rok stanowi różnicę pomiędzy zrealizowanymi w danym roku przychodami finansowymi i pozostałymi przychodami operacyjnymi, niemającymi związku z realizacją dochodów, a takimi samymi kosztami finansowymi i pozostałymi kosztami operacyjnymi.</p>

cd. tabeli 1

1	2
	Rezerwa na niewygasające wydatki określana jest poprzez wysokość wydatków niewygasających, zatwierdzonych do realizacji w latach następnych. Jest ona tworzona do czasu zrealizowania lub wygaśnięcia planu niewygasających wydatków. Środki z prywatyzacji stanowią różnicę pomiędzy osiągniętymi przychodami i poniesionymi rozchodami dotyczącymi prywatyzacji, dokonywanej według odrębnych przepisów prawa. Skumulowana nadwyżka lub niedobór na zasobach budżetu wyraża skumulowane niedobory lub nadwyżki z lat ubiegłych.
Inne pasywa	Inne pasywa stanowią rozliczenia międzyokresowe, z tytułu otrzymanych w grudniu dochodów z tytułu subwencji lub dotacji należnych za styczeń następnego roku (rozliczenia międzyokresowe z tytułu dochodów).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. [Dz.U. z 2013 r., poz. 289, zał. 9].

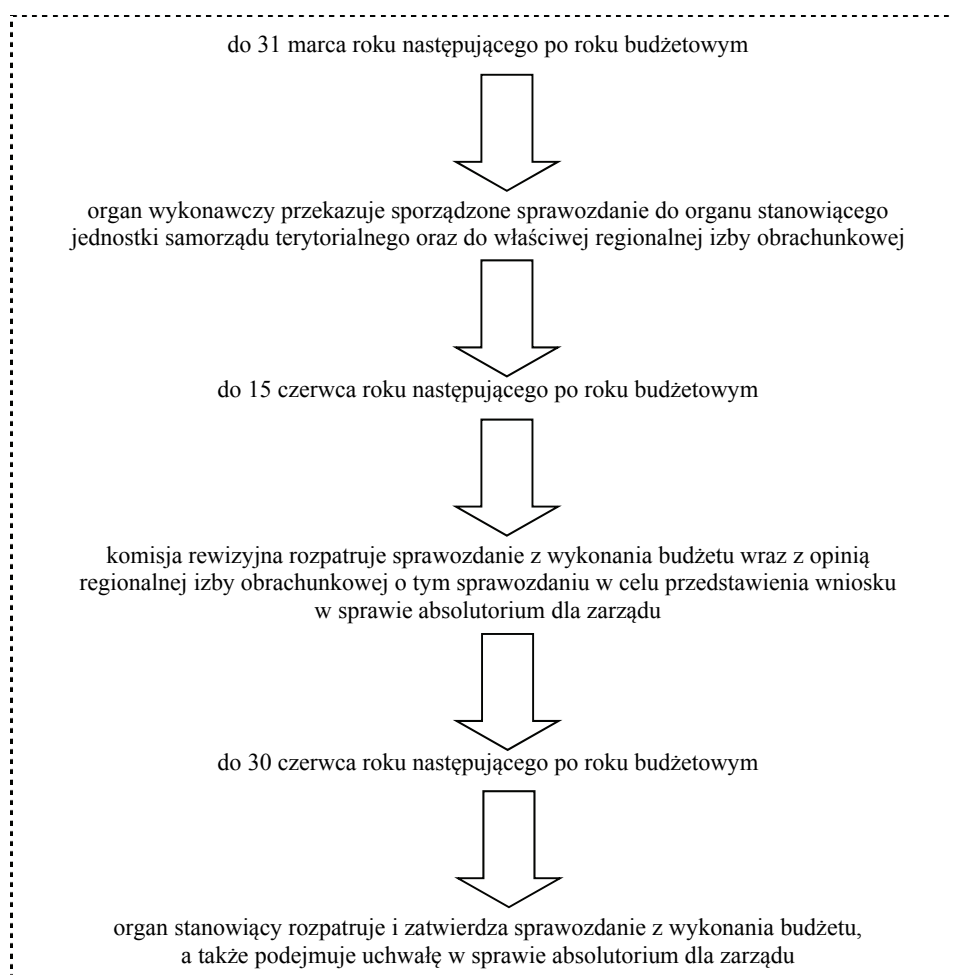
Na podstawie krótkiej charakterystyki poszczególnych elementów bilansu z wykonania budżetu można wysnuć wniosek, że głównym celem tego sprawozdania jest prezentacja tych wartości, które wpłynęły na wynik budżetu w kończącym się roku budżetowym oraz tych, które będą miały wpływ na wynik budżetu w następnym roku budżetowym lub kolejnych latach [Zysnarska, 2012, s. 193]. Podstawą sporządzenia bilansu z wykonania budżetu niewątpliwie jest zweryfikowana ewidencja księgową. Z tego względu w celu ustalenia wyniku wykonania budżetu i sporządzenia bilansu z jego wykonania należy sprawdzić (zweryfikować) operacje dotyczące zgromadzonych dochodów i zrealizowanych wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, które na bieżąco w księgach rachunkowych ujmowane są w zakresie kasowo zrealizowanych wpływów i wydatków, z wyjątkiem operacji występujących w tzw. okresach przejściowych¹.

Obok bilansu z wykonania budżetu jednostka samorządu terytorialnego sporządza sprawozdanie z wykonania budżetu, które charakteryzuje się innym celem, zakresem i szczegółowością. W świetle postanowień prawa finansów publicznych organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego obowiązany jest do przedstawienia do 31 marca roku następującego po roku budżetowym radzie (gminy, miasta, powiatu lub sejmikowi województwa) rocznego sprawozdania z wykonania budżetu [Ustawa o finansach publicznych, 2009, art. 267, ust. 1]. W sensie merytorycznym sprawozdanie to stanowi obszerny raport z rezultatów wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego, uwarunkowany prawnie zarówno w ustawie o finansach publicznych, jak i w uchwale budżetowej [Czoł-

¹ O operacjach szczególnych występujących w okresach przejściowych mowa m.in. w Ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego [Dz.U. z 2015 r., poz. 513 z późn. zm.; art. 11, ust. 3; art. 34, ust. 1 pkt 1 oraz art. 49, ust. 4].

pińska, 2010, s. 404]. Zasadniczą funkcją tego raportu jest dostarczenie szczegółowych danych i informacji niezbędnych do kontroli i oceny wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Harmonogram sporządzenia, zatwierdzenia oraz odbiorców sprawozdania z wykonania budżetu prezentuje rys. 2.

Rys. 2. Harmonogram sporządzenia i odbiorcy sprawozdania z wykonania budżetu

Źródło: Ustawa o finansach publicznych [2009, art. 267, 270 i 271].

Zakres i forma sprawozdania z wykonania budżetu zależy wyłącznie od koncepcji przyjętej przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, bowiem ustawa o finansach publicznych wskazuje tylko, że sprawozdanie to zawiera zestawienie dochodów i wydatków wynikające z zamknięć rachunków

jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności nie mniejszej niż w uchwale budżetowej, zmiany w planie wydatków na realizację programów finansowanych m.in. ze środków europejskich, wykaz oświatowych jednostek budżetowych gromadzących środki na wydzielonym rachunku dochodów oraz stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich² [Ustawa o finansach publicznych, 2009, art. 267, ust. 1-2 i art. 269]. W praktyce sprawozdanie z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego zawiera najczęściej tabelaryczne zestawienia kwot planowanych i wykonanych dochodów w szczególności źródeł i działów klasyfikacji budżetowej, w podziale na dochody bieżące i majątkowe oraz wydatków budżetu w podziale na działy i rozdziały klasyfikacji budżetowej z wyodrębnieniem wydatków bieżących i majątkowych. Oprócz tego sprawozdanie to prezentuje wynik budżetu, zrealizowane w roku budżetowym przychody i rozchody, wielkość zobowiązań finansowych na koniec roku budżetowego, w tym zobowiązań wymagalnych, a także obszerną część opisową, której celem jest zrelacjonowanie przyczyn rozbieżności wykonanego budżetu od planu oraz działań zarządu podejmowanych w trakcie realizacji budżetu.

Sprawozdanie to, podobnie jak bilans z wykonania budżetu, sporządza się na podstawie danych z ewidencji księgowej budżetu, co oznacza, że zawiera dane zgodne z danymi ujętymi w bilansie z wykonania budżetu oraz w odpowiednich sprawozdaniach budżetowych.

Podsumowanie

Sprawozdanie finansowe, sprawozdania budżetowe oraz sprawozdanie z wykonania budżetu stanowią bogate źródło informacji i danych o sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego. Poddany analizie bilans z wykonania budżetu oraz sprawozdanie z wykonania budżetu pozwalają wskazać, że każde z tych sprawozdań posiada prawnie określony zakres tematyczny, sposób prezentacji i grupowania danych liczbowych oraz opisowych. Poszczególne sprawozdania są ze sobą wzajemnie powiązane i wraz z pozostałymi elementami systemu sprawozdawczości jednostki samorządu terytorialnego tworzą pełny obraz jej sytuacji finansowej. Dane zaprezentowane w bilansie z wykonania budżetu wykorzystywane są do wstępnej, ogólnej oceny sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego. Natomiast dane i informacje ujawniane w sprawozda-

---

² Analiza stopnia zaawansowania programów wieloletnich, w rozumieniu art. 226, ust. 4 ustawy o finansach publicznych, bezpośrednio musi być połączona z omówieniem wykonania wydatków zaplanowanych w budżecie jednostki samorządu terytorialnego na poszczególne przedsięwzięcia w powiązaniu ze źródłami ich finansowania [Karlikowska i in., 2010, s. 742].

niu z wykonania budżetu wykorzystywane są do ustalenia i analizy szczegółowych wskaźników analizy finansowej jednostki samorządu terytorialnego, które pozwalają bardzo wnikliwie dokonać oceny sytuacji finansowej tego podmiotu na koniec każdego roku budżetowego³.

Literatura

- Czołpińska E. (2010), *Wybrane elementy sprawozdawczości jednostek samorządu terytorialnego oraz autoryzacja wykonania budżetu* [w]: J. Salachna (red.), *Budżet i wieloletnia prognoza finansowa jednostek samorządu terytorialnego – od projektu do sprawozdania*, ODDK, Gdańsk.
- Karlikowska M., Miemiec W., Ofiarski Z., Sawicka K. (2010), *Ustawa o finansach publicznych. Komentarz*, Presscom, Wrocław.
- Nowak W. (2010), *Teoria sprawozdawczości finansowej*, Wolters Kluwer business, Warszawa.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. z 2013 r., poz. 289.
- Ustawa o finansach publicznych. Komentarz praktyczny* (2007), J. Salachna, E. Ruśkowski (red.), ODDK, Gdańsk.
- Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, Dz.U. z 2015 r., poz. 513 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Dz.U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz.U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.
- Walczak M., Kowalczyk M. (2010), *Rachunkowość i budżetowanie w zarządzaniu finansami gminy*, Difin, Warszawa.
- Zysnarska A. (2010), *Rachunkowość budżetu, jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych*, ODDK, Gdańsk.

---

³ Wykaz i interpretacja wskaźników, które wykorzystują dane zaprezentowane w sprawozdaniu z wykonania budżetu, znajduje się m.in. w opracowaniach M. Walczaka i M. Kowalczyk [2010, s. 167-187].

**BALANCE SHEET AND REPORT ON THE IMPLEMENTATION
OF THE BUDGET IN SHAPING THE IMAGE OF THE
FINANCIAL SITUATION OF LOCAL GOVERNMENT UNITS**

Summary: The aim of this paper is to analyse the report and balance sheet of the implementation of the budget and their role in shaping the image of the financial situation of local government units. Due to such a way of setting the goal, the following issues were taken into consideration:

- indication of the nature and comparative analysis of the balance of the implementation of the budget and the report on the implementation of the budget of local government units,
- identifying opportunities for analysis and assessment of the financial situation of local government units based on the balance sheet and the report on the implementation of the budget of local government units.

The following research methods were used in the paper: literature studies in accounting, budget accounting and public finance, analysis of legislation, comparative descriptive analysis and synthesis.

Keywords: local budgetary enterprises, budget, financial reports.